

BEKÆMPELSE AF LYS BLADPLET I VINTERRAPS

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Ved angreb er tidlig behandling afgørende for at få god effekt. Lige nu er der mange pletter på bladene, som ikke skyldes svampesygdomme.

Vinterrapsmarkerne skal i foråret løbende tjekkes for evt. angreb af lys bladplet. Der er i år startet et registreringsnet for lys bladplet, hvor første registrering foretages 3.-4. april. Alle kan indberette resultatet af undersøgte marker til dette [registreringsnet](#).

Lige nu er der talrige bladpletter i vinterrapsmarkerne, som skyldes frost mv., og som ikke skyldes angreb af primære svampesygdomme. I mindre omfang ses også bladpletter forårsaget af skulpesvamp og Phoma (rodhalsråd), hvilket ikke tillægges betydning. Nedenfor ses billeder af tidlige angreb af lys bladplet. Det mest karakteristiske er de mange små hvide "totter" (sporehobe) omkring pletterne. Læg evt. bladene i en let fugtig plastpose ved stuetemperatur i 2-4 dage for at få de hvide punkter frem, da sporehobene især ses under fugtige forhold.

BEKÆMPELSE

En effektiv bekæmpelse kræver, at bekæmpelse foretages ved svage angreb. Bekæmpelse anbefales ved 5 procent angrebne planter.

I UK er lys bladplet den mest betydende svampesygdom, og her er fundet følgende sammenhæng mellem procent angrebne planter i foråret i strækkningsfasen og udbyttetab: procent tab = 0,33 x procent angrebne planter. Ved 10 procent angrebne planter i foråret vil udbyttetabet således være 3,3 procent eller ca. 1,5 hkg pr. ha ved et udbyttelniveau på 45 hkg/ha. Omkostninger til f.eks. 0,5 l Prosaro og udbringning er 0,9 hkg/ha ved en rapspris på 270 kr./hkg.

I tabel 1 ses en oversigt over midler med effekt mod lys bladplet, anbefalede doser og regler for

midlernes anvendelse. Bemærk, at Orius og Juventus ikke må anvendes tidligt forår, men først fra stadium 60 (begyndende blomstring) hhv. stadium 65 (blomstring). Seges har tidligere søgt en "mindre anvendelse" til anvendelse af Orius fra tidlig forår, men har fået afslag herpå.

Bemærk, at kun få midler har lys bladplet på etiketten, men ofte vil der også være angreb af andre svampe.

Som konklusion kan anføres, at der ved bekæmpelse tidligt forår kan anvendes Prosaro og Folicur Xpert.

Tabel 1. Oversigt over midler godkendt i raps og med effekt mod lys bladplet

Middel	Normal-dosis, l/ha (= maks. dosis)	Anbefalet dosis, l/ha	Godkendt forår i stadium	g/l tebuconazol, triazolregler*	Effekt mod lys bladplet, 4 bedst	Sygdomme på etiketten forår	Maks. antal beh.	Bemærk-ninger
Prosaro	1,0	0,4-0,5	31-69	125	***	Gråskimmel, skulpe-svamp, knoldbægersvamp	2	Min. 14 dage mellem behandlinger. Maks. 2,0 l/ha pr. sæson, men hvis behandlet i efteråret maks. 1,4 l/ha pr. sæson
Folicur Xpert	0,32 i st. 31-32 hvis brugt efterår, ellers 0,78	0,4-0,5	31-69	160	***	Lys bladplet m.fl.	2	Højst 1,1 l/ha fordelt på efterår og forår og maks. 2 x 0,78 l/ha, hvis der først startes forår
Orius	1,25 forår og 0,875 efterår	0,5-0,6	60-69	200	***	Gråskimmel, skulpe-svamp, knoldbægersvamp	-	Må kun bruges enten efterår eller forår
Juventus	1,0	0,5-0,6	65	0	**(*)	Skulpe-svamp, knoldbægersvamp	2	

* Hvis tebuconazol er brugt efterår, må der bruges 175 g tebuconazol hele sæsonen. Hvis tebuconazol kun bruges forår, må der bruges 250 g tebuconazol hele sæsonen.

Se yderligere om triazolreglerne i [PlanteNyt nr.1183](#).

VÆKSTREGULERING

Vækstreguleringsmidlet Caryx indeholder også Juventus. Behovet for vækstregulering er i år lavere end normalt. I 1,0 I Caryx indgår 0,33 I Juventus. Hvis der både er behov for vækstregulering og bekæmpelse af lys bladplet kan et svampemiddel tilsættes til Caryx. Svampemidlet vil også øge den vækstregulerende effekt, så dosis af Caryx kan reduceres. Alle midler i tabel 1 har vækstregulerende effekt, men effekten af Prosaro er begrænset. Indholdet i 1,0 I Prosaro svarer til 0,625 I Orius + 0,5 I Proline, hvor sidstnævnte ikke har vækstregulerende effekt.

SORTSFORSKELLE

Der er kun viden om nogle af de dyrkede sorters modtagelighed. Se tabel 2 med data fra UK. Jo mindre modtagelig sorten er, jo langsommere udvikler lys bladplet sig.

Tabel 2. Oversigt over nogle vinterrapssorters modtagelighed for lys bladplet på 1-9 skala, hvor 9 er bedste resistens. Kilde: AHDB.

Sort	Karakter 1-9	Sort	Karakter 1-9
Architect	6	DK Explicit	6
Butterfly	6	Einstein	5*
Dariot	6	Fencer	5
Django	6	Hasting	6
DK Exalte	7	Quartz	5*
DK Exception	6	V316OL	6
DK Exclaim	6	Wembley	7
DK Exentiel	6	-	-

*Oplysninger fra 2016/17

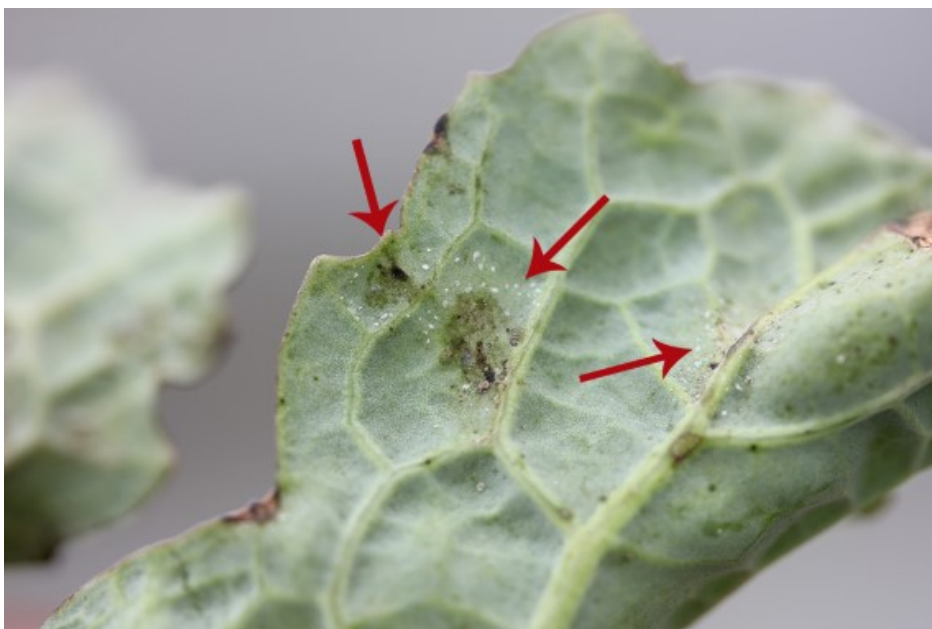
ENGELSKE ERFARINGER MED LYS BLADPLET

I England og Skotland er lys bladplet den mest betydende svampesygdom, og der optræder de fleste år meget udbredte og meget kraftige angreb. Der findes derfor også en velfungerende varslings tjeneste for lys bladplet, der er baseret på angrebsstyrken året forinden og nedbørs- og temperaturforhold i vinterens løb (fugtige og milde vintre fremmer angreb). Tidlig såning fremmer angreb. I højrisikoområder ifølge varslingen udføres svampebekæmpelse om efteråret i november, og bekæmpelse gentages 1-2 gange forår fra medio februar. Væksten begynder oftest tidligere i UK end i Danmark. I højrisikoområder i UK foretages bekæmpelse medio februar uanset angreb, fordi den bedste effekt opnås ved meget svage angreb, og fordi der de fleste år optræder kraftige og udbredte angreb. Ved bekæmpelse ved meget svage angreb

opnås 80-90 procent bekæmpelse, mens der ved mere udbredte angreb kun opnås 40 procent bekæmpelse. I Danmark kan samme strategi ikke anvendes, fordi lys bladplet langt fra har været så udbredt som i UK. Erfaringerne fra UK viser dog, at man straks ved begyndende vækst skal tjekke markerne for evt. angreb og iværksætte bekæmpelse ved relativ svage angreb.

Varslingen i UK kan følges [her](#).

Se også [forsøg med bekæmpelse af lys bladplet](#).

Billede 1. Tidlige symptomer på angreb af lys bladplet. Der ses et mørkfarvet område. De små hvide sporeansamlinger omkring pletterne er her tydelige.

Billede 2. Tidlige symptomer på angreb af lys bladplet. De små hvide sporeansamlinger er her

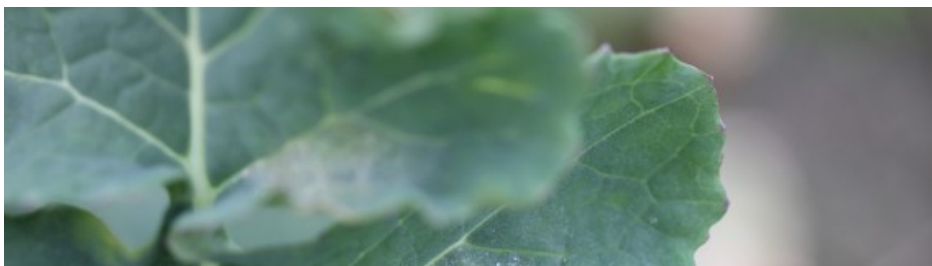
tydelige. Bladstilken er også angrebet, hvilket ses som en brunfarvning og en begyndende drejning af bladstilken.

Billede 3. Plet af lys bladplet omgivet af tydelige hvide sporehobe.

Billede 4. Bladet drejer pga. angreb af lys bladplet.

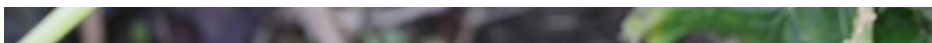

Billede 5. Lys bladplet. De hvide sporehobe er tydelige. Læg evt. bladene i en plastpose ved stuetemperatur i 2-4 dage for at få sporerne frem ved mistanke om evt. angreb.

Billede 6. Senere angreb af lys bladplet på bladplade og bladspids.

Billede 7. Bladpletter, som ses i de fleste marker på nuværende tidspunkt, og som ikke skyldes svampe, men skyldes frostsvidning.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.